

Esi- ja perusopetuksen koulukuljetukset

YPÄJÄN KUNNAN KOULUKULJETUSOPAS 1.8.2019 ALKAEN

Tässä oppaassa esitetyt kuljetusperusteet ja muut ohjeet koskien esi- ja perusopetuksen koulumatkojen järjestämistä korvaavat sivistyslautakunnan 25.3.2019 28 §:n päätöksen koskien koulukuljetusperiaatteita lv. 2019-2020.

Yleistä

Ypäjän kunnan koulukuljetusten järjestäminen perustuu turvallisuuteen, taloudellisuuteen ja tarkoituksenmukaisuuteen. Jotta tämä toteutuisi, on niin opetuksen järjestäjän, liikennöitsijöiden ja kuljettajien kuin koulujen, oppilaiden ja huoltajien oltava tietoisia yhteisistä ohjeista ja velvoitteista.

Lakisääteisen koulukuljetuksen järjestämisestä esiopetuksen, perusopetuksen tai lisäopetuksen oppilaalle on säädetty perusopetuslain 32 §:ssä. Lakisääteisen koulukuljetuksen lisäksi kunta voi tarjota esi- ja perusopetuksen oppilaille muun koulukuljetusedun tietyin määrein.

Kuljetusperusteista päättää sivistyslautakunta.

Jos oppilas menee muuhun kuin hänelle määrättyyn kouluun, huoltaja vastaa kuljetuksesta.

Koulukuljetusten ajankohtaisista asioista (esim. hakuajat, hakulomake, ohjeet) tiedotetaan kunnan [www-sivulla](http://www.sivulla), Wilmassa sekä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen toimipaikoissa sekä Wilmassa.

Ote perusopetuslaista:

32 §

Koulumatkat

Jos perusopetusta tai lisäopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen. Jos esiopetusta saavan oppilaan matka kotoa esiopetukseen tai varhaiskasvatuslaissa tarkoitettu varhaiskasvatuksesta esiopetukseen on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on vastaavasti oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen tai varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai varhaiskasvatukseen. Perusopetusta, lisäopetusta tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin, kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus. ([13.7.2018/542](#))

Edellä 1 momentin mukaisesti järjestettävä oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia. ([24.6.2010/642](#))

Jos oppilas otetaan muuhun kuin 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kouluun tai opetuksen järjestämispaikkaan, oppilaaksi ottamisen edellytykseksi voidaan asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista. Lisäksi, jos esiopetusta saava lapsi osallistuu toisessa kunnassa järjestettävään varhaiskasvatukseen varhaiskasvatuslain 6 §:n 4 momentissa tarkoitettulla tavalla, opetuksen järjestäjällä on oikeus edellyttää, että lapsen huoltaja vastaa lapsen kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista varhaiskasvatus- ja esiopetuspaikan välillä. ([13.7.2018/542](#))

Kuljetusta odottavalle oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus ohjattuun toimintaan.

Koulumatkan ja pysäkin määrittäminen

Koulumatka määritellään virallisesta kotiosoitteesta koulun portille lyhintä jalankulkukelpoista, yleisessä käytössä olevaa reittiä käyttäen. Poikkeuksia kilometrirajoista (5 km/ 3 km) ei tehdä. Kevyen liikenteen väylät otetaan huomioon ensisijaisina kulkuväylinä, milloin mahdollista. Koulumatkan riskiluokituksen arvioimiseen käytetään Koululiitu-ohjelmaa.

Kuljetusta ei järjestetä koko matkalle, vaan osan matkasta oppilas (1.–9. lk) kulkee omatoimisesti (siirtyminen taksin pysähdyspaikalle). Kuljetusten suunnittelussa huomioidaan perusopetuslain asettamat rajat oppilaan päivittäisen koulumatkan enimmäiskestosta. Oppilaan kävelyaikaan käytetään Kuntaliiton suosituksen mukaisesti seuraavia määreitä:

ikä (vuotta)	kävelyaika (minuuttia/ km)
6–7	15–14
8–10	13–12
11 – 12	11,8–11,6
13 – 16	11,4–10,8

Ypäjän kunnassa on määritelty tämän oppaan voimaan tulosta alkaen, että omatoimisesti kuljettu matka kotipihalta pysäkille voi olla 1. - 4. luokan oppilaalla enintään 1 km ja ja 5. - 9. luokan oppilaalla enintään 2 km.

Lähekkäin asuvat oppilaat pyritään ohjaamaan yhteispysäkille. Huoltajan velvollisuus on opastaa lasta kulkemaan ja tarvittaessa saattaa pysäkille.

Esiopetusoppilaalla pysäkki on oma piha. Hakemuksessa huoltaja voi valita esiopetusoppilaan kuljetuspaikaksi oman kodin sijasta hoitopaikan.

Esiopetusoppilaalla pitää aina olla aikuinen saattaja mukana haettaessa/ tuotaessa.

Koulujen pysäkinä on koulun pihassa osoitettu paikka.

Ypäjän kunnan järjestämän koulukuljetuksen perusteet lv. 2019–2020

1. Lakisääteinen maksuton koulukuljetus

Koulukuljetus järjestetään ilman huoltajan anomusta niille esi- ja perusopetuksen oppilaille, joiden koulumatka on viisi (5) kilometriä tai yli.

2. Kunnan myöntämä maksuton koulukuljetus

Maksuton koulukuljetus järjestetään myös niille 1.–4. luokan oppilaille, joiden koulumatka on vähintään kolme (3) kilometriä. Etu on voimassa, kunnes oppilas siirtyy 5. luokalle.

3. Kunnan myöntämä maksuton koulukuljetus esiopetuksen oppilaille

Maksuton koulukuljetus järjestetään huoltajan anomuksesta myös niille esiopetuksen oppilaille, joiden koulumatka on vähintään kolme (3) kilometriä.

4. Kunnan myöntämä maksuton koulukuljetus/ tien vaarallisuus

Maksuton koulukuljetus järjestetään esiopetuksen tai perusopetuksen 1.–6. luokan oppilaille, jotka joutuisivat ylittämään Forssan-Loimaantien tai 10-tien.

5. Muu maksuton koulukuljetus

Muu maksuton koulukuljetus voidaan järjestää harkinnanvaraisesti koulumatkan vaarallisuuden/ rasittavuuden/ terveydellisten syiden perusteella. Huoltajan pitää tehdä hakemus tehdään lukuvuosittain ja se on voimassa enintään yhden lukuvuoden. Hakemukseen liitetään asiantuntijalausunto (toimitettava joka vuosi hakemuksen liitteenä, ellei lausunto ole pysyväisluonteinen).

Päätöksen tekee yhtenäiskoulun rehtori.

6. Maksullinen koulukuljetus

Maksullista koulukuljetusta voivat hakea ne oppilaat, joilla ei ole lain mukaan oikeutta koulukuljetukseen. Hakemus tehdään lukuvuosittain. Kuljetustarve voi olla koko lukuvuodeksi tai osaksi lukuvuotta (esimerkiksi ns. talvikuljetus).

Erillistä kuljetusta ei järjestetä eikä reitin kulkua muuteta maksullisen koulukuljetuksen vuoksi. Kuljetus voidaan myöntää vain, mikäli autossa on tilaa ja reitti on jo olemassa. Päätöksen tekee yhtenäiskoulun rehtori.

Oppilaskohtainen maksu on tällä hetkellä 1,52 euroa/ henkilö/ päivä tai 0,76 euroa/ henkilö/ suunta. Laskutus tapahtuu kaksi kertaa vuodessa (joulutammikuussa ja kesäkuussa). Maksamaton lasku on peruste evätä kuljetus.

Mikäli huoltaja haluaa perua varauksen kesken varatun ajan, siitä tulee ilmoittaa kirjallisesti koulutoimistoon etukäteen. Mikäli varattua aikaa on tarve pidentää, on syytä ottaa hyvissä ajoin (= noin kaksi viikkoa) yhteyttä koulutoimistoon.

Mikäli lakisääteisen kuljetuksen reitti tai auton täyttöaste muuttuu, kunnalla on oikeus lopettaa kuljetus lyhyelläkin (noin viikon) varoitusajalla.

Oppilaan sairastuminen koulupäivän aikana

Jos oppilas sairastuu kesken koulupäivän, koululta otetaan yhteyttä huoltajaan oppilaan noutamiseksi kotiin. Myös liikennöitsijälle tulee ilmoittaa, mikäli oppilas jää pois kuljetuksesta.

Kuljetuksen odottaminen koululla

Joskus oppilas voi joutua odottamaan kuljetusta koulupäivän päättymisen jälkeen. Tällöin oppilaalle järjestetään mahdollisuus ohjattuun toimintaan koululla seuraavaan kuljetukseen asti. Odotusajassa pitää huomioida päivittäisen koulumatkan kesto (2,5 h/ 3 h).

Kouluvuoden toiminnoista johtuvat muutokset

Oppilaan jäädessä tukiopetukseen, jälki-istuntoon tai muussa vastaavassa erityistilanteessa pyritään toimimaan niin, ettei aiheudu ylimääräistä kuljetusta. Oppilas ohjataan ensisijaisesti koululta samana päivänä lähtevään toiseen kuljetukseen. Toissijaisesti sovitaan kuljetuksen järjestämisestä huoltajan kanssa. Erillisiä kuljetuksia ei järjestetä.

Mikäli oppilas osallistuu koulun kerhotoimintaan, kuljetus järjestetään ko. kerhopäivinä.

Yläkoulun työelämään tutustumisjaksojen (tet) aikana voi käyttää koulukuljetusta, mikäli se sopii kuljetusoppilaan tet-paikan aikatauluun ja sijaintiin.

Erillisiä kuljetuksia ei järjestetä. Huoltaja vastaa kuljetuksesta muutoin.

Koulujen retkipäivät pyritään järjestämään niin, että niistä ei aiheutuisi ylimääräisiä koulumatkakuljetuksia.

Lukuvuoden aloituspäivänä, joulupäätöspäivänä ja kevätlukukauden päätöspäivänä kuljetusoppilaille järjestetään tarvittaessa kuljetus poikkeavan aikataulun mukaan. Lukuvuoden aloituspäivän kuljetukset ilmoitetaan huoltajille pääsääntöisesti sähköpostitse tai Wilmassa (koulutoimensihiteeri). Päätöspäivien kuljetustarve kartoitetaan huoltajilta. Koulu (luokanopettaja/ryhmänohjaaja) tekee kyselyn Wilmassa hyvissä ajoin ja ilmoittaa kuljetustarpeen noin kaksi viikkoa ennen ko. päätöspäivää koulutoimensihiteerille, joka sopii kuljetuksen liikennöitsijän kanssa.

Varautuminen ns. petokuljetuksiin

Mikäli huoltaja hakee lapselle koulukuljetusta vedoten koulumatkan vaarallisuuteen petohavaintojen perusteella, tarvitaan riistanhoitopiirin lausunto. Petojen esiintyminen ei pelkästään riitä myöntämisperusteeksi vaan petojen käyttäytymiseen tulee liittyä häiriökäyttäytymistä tai petojen jatkuvaa liikkumista asuntojen tai koulumatkojen välittömässä läheisyydessä.

Päätöksen kuljetuksesta tekee yhtenäiskoulun rehtori. Kuljetustarve ja ajanjakso arvioidaan tapauskohtaisesti. Oikeus maksuttomaan kuljetukseen päättyy välittömästi petovaaran poistuttua tai viimeistään lukuvuoden päättyessä.

Toimet mahdollisessa vahinkotilanteessa tai erimielisyydessä

Kunnan ottama tapaturmavakuutus oppilaille kattaa koulupäivän lisäksi myös koulumatkoilla sattuneet henkilövahingot. Mikäli koulumatkalla sattuu vahinko, hakeudu julkiseen terveydenhuoltoon ja ota yhteyttä kouluun/ koulutoimistoon.

Mikäli oppilas aiheuttaa vahinkoa koulutaksille, liikennöitsijä ja oppilaan huoltajat sopivat vahingon korvaamisesta keskenään (tai yhteistyössä koulun edustajan kanssa). Kunta ei ole korvausvelvollinen oppilaan liikennöitsijälle aiheuttamista vahingoista.

Koulukuljetuksen käytännön järjestelyjä (esim. pysäkkipaikan sijainti, aikataulu) koskevissa kysymyksissä ota yhteyttä koulutoimistoon tai rehtoriin tilanteen selvittämiseksi. Mikäli katsotaan tarpeelliseksi, järjestetään neuvottelu (kunnan edustaja, liikennöitsijän edustaja ja huoltaja) asian ratkaisemiseksi. Mikäli asiassa ei päästä ratkaisuun, asia siirretään sivistyslautakunnan päätettäväksi.

Yhteystiedot

Yhtenäiskoulun rehtori Juha Kraapo, 040 7349 699, juha.kraapo@ypaja.fi (tai Wilma)
Koulutoimensihteeri Tanja Jussila, 050 5747 739, tanja.jussila@ypaja.fi (tai Wilma)

Koulumatkan muistilistaa

Koulumatka on osa lapsen koulupäivää. Se on myös merkittävä osa kuljettajien työpäivää. Kuljetusten onnistuminen onkin monen eri tahon yhteistyötä, merkittävä rooli on kaikilla asianosaisilla.

Huoltaja:

Kuljetusoppilaan huoltaja vastaa, että lapsi pääsee turvallisesti kotoa autoon ja autosta kotiin. Keskustele lapsesi kanssa liikenne- ja käyttäytymissäännöistä ja harjoitelkaa kulkua pysäkillä. Esikoululaisella pitää olla aikuinen saattaja mukana aina. Tarvittaessa huolehdi, että myös koululaisella on saattaja pysäkillä.

Huomioi, että lapsella on säänmukainen vaatetus ja syksyn saapuessa myös kunnolliset heijastimet vaatteissa & repussa.

Huolehdi, että lapsesi on sovitulla pysäkillä ajoissa – vähintään 5 min. ennen aikataulussa ilmoitettua aikaa.

Jos koulutaksi tulee pysäkillä etuajassa eikä oppilas ole vielä saapunut, kuljettaja odottaa ko. oppilaan pysäkkiaikaan asti.

Auto ei odota pysäkkiajan jälkeen. Myöhässä olevan oppilaan kuljetuksesta vastaa huoltaja itse.

Joskus koulutaksi ei pääse kulkemaan aikataulun mukaisesti (erittäin huono sää tai muu erityinen syy), tästä syystä oppilaan on syytä odottaa pysäkillä rauhassa kohtuullinen pysäkkiajan umpeuduttuakin (noin 15 min) ja palata vasta sitten kotiin ja ottaa yhteyttä kouluun (tai huoltajaan).

Kerro kuljettajalle tarvittaessa mahdollisista kuljetukseen liittyvistä oppilaan terveydentilaa koskevista asioista (esim. matkapahoinvointi, diabetes, epilepsia). Kuljettajan numeron saat oppilaan pysäkkiaikataulun mukana ennen lukuvuoden alkua.

Pyydämme kiinnittämään huomiota myös tien ja muiden kulkuväylien kuntoon ja talvikunnossapitoon. Esioppilaat haetaan omasta pihasta/ kotiportilta tai hoitopaikan pihasta. Mikäli kulkuväylien ylläpito on laiminlyöty tai piha ahdas, koulukuljetusta ei voida järjestää suunnitellusti.

Ilmoita suoraan kuljettajalle tekstiviestillä lapsen poissaolosta kuljetusta koskien. Lyhyt, selkeä tekstiviesti riittää (*"Oppilas X Koulutieltä ei tule tänään kuljetukseen. T. Huoltaja X" tai Oppilas X on huomenna pois aamukuljetuksesta. T. Huoltaja X"*).

Tämä sujuvoittaa ajosuunnitelmaa, kun turhalta ajolta ja pysäkillä odottamiselta vältytään.

Kuljettajan/ liikennöitsijän puhelinnumeron löydät oppilaan pysäkkiaikataulusta.

Ilmoita koulutoimensihiteerille mahdolliset pitkäaikaiset muutokset hyvissä ajoin (= noin kaksi viikkoa ennen) Wilmassa tai sähköpostitse, jotta kuljetuslistat voidaan tarvittaessa päivittää ja ilmoittaa aikataulumuutokset liikennöitsijälle ja kuljetettaville.

Oppilas:

Ole ajoissa sovitussa noutopaikassa – vähintään 5 min. ennen aikataulussa ilmoitettua aikaa.

Odota pysäkillä/ tien sivussa. Älä keskellä ajorataa.

Muista näkyvät heijastimet hämärän & pimeään aikaan!

Auto ei odota pysäkkiajan jälkeen. Myöhässä olevan oppilaan kuljetuksesta vastaa huoltaja itse.

Joskus taksi saattaa olla hieman myöhässä, malta odottaa rauhassa. Jos taksi kuitenkin myöhässä yli 15 minuuttia, palaa kotiin ja ota yhteys kouluun (tai huoltajaasi).

Noudata liikennesääntöjä. Käyttäydy hyviä tapoja noudattaen ja huomioi muut autossa olijat.

Pysy omalla paikallasi ja käytä aina turvavyötä autossa.

Autosta poistuttuasi odota pysäkkipaikalla, kunnes auto lähtenyt ja näkyvyys on hyvä joka suuntaan. Älä käytä puhelinta yhtä aikaa kävellessä tai pyöräillessä.

Ota reppu pois selästä autossa (reppun paikka on auton lattialla tai muussa kuljettajan osoittamassa paikassa). Pois lähtiessäsi tarkista, että kaikki tavarat tulivat mukaan.

Autossa ei saa syödä eväitä, tehdä läksyjä eikä käyttää puhelinta tai muita laitteita häiritsevästi.

Jos voit autossa pahoin, kerro tai pyydä kaveria kertomaan kuljettajalle

Anna kuljettajalle ajorauha – se on ehdottoman tärkeää liikenneturvallisuuden, viihtyisyyden ja matkan sujuvuuden kannalta.

Koulukuljettaja ja liikennöitsijä:

Sen lisäksi mitä on sovittu koulukuljetuksen hankintasopimuksella ja sen ehdoissa, halutaan tässä vielä tuoda esiin:

Koulukuljettajana olet myös oheiskasvattaja ja tärkeä aikuinen oppilaan arkipäivässä. Muista asiallinen, rauhallinen ja ystävällinen käytös.

Oppilaat ja huoltajat on ohjeistettu niin, että lapsen tulee olla sovitulla pysäkillä ajoissa – vähintään 5 min. ennen aikataulussa ilmoitettua aikaa.

Huomioi, että esiopetusoppilaalla pitää olla aikuinen saattaja tuomassa/ vastaanottamassa.

Jos saavut pysäkillä etuajassa eikä oppilas ole vielä saapunut, odota ko. oppilaan pysäkkiaikaan asti.

Auton ei tarvitse odottaa pysäkkiajan jälkeen, ellei oppilasta edelleenkään näy tai ole tullut mitään viestiä. Ilmoita toistuvista myöhästymisistä tai ilmoittamattomista poissaoloista kouluun (rehtori) tai koulutoimistoon.

Ota lapset kyytiin ja jätä kyydistä sovitulla pysäkkipaikalla. Oppilaat jätetään pois kyydistä /otetaan kyytiin niin, että kulku autoon on aina turvallisesti oikealta puolelta eivätkä oppilaat joudu ylittämään tietä.

Ennen liikkeelle lähtöä varmista, että autoon saapuneet ovat turvavöissä/ autosta lähteneet turvallisesti poistuneet.

Kouluauton kuljettaja vastaa järjestyksen säilymisestä autossa.

Koulutaksissa pitää olla lista kuljetettavista oppilaista. Säilytä kuljetuslista huolellisesti ja huolehdi asianmukaisesta hävittämisestä (esim. silppuri tai tuo koulutoimistoon hävitettäväksi). Listaa ei saa jättää näkyville eikä luovuttaa ulkopuolisille.

Kuljetusoppilaisiin tai heidän perheisiinsä liittyviä asioita ei puhuta ulkopuolisille.

Kuljetukseen ei saa ottaa muita henkilöitä kuin mainitut kuljetusoppilaat, ellei siitä ole erikseen tilaajan kanssa sovittu.

Jos kuljetuksissa on ongelmia, ota yhteyttä kouluun (rehtori) tai koulutoimistoon. Ilmoita myös mahdollisista vahingoista ja ns. läheltä piti -tilanteista, jotta kunta voi hoitaa mahdolliset tapaturmavakuutukseen liittyvät velvoitteet tai päivittää koulukuljetusten ohjeistusta.

Kerro myös, mikäli jonkin tien kunto on niin huono, että se vaikuttaa koulukuljetuksen turvallisuuteen tai aikatauluun.
